

UNIONIN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (viides jaosto)

9 päivänä joulukuuta 2015 (*)

Ennakkoratkaisupyyntö – Kuudes arvonlisäverodirektiivi – Vapautukset – 13 artiklan B kohdan d alakohdan 6 alakohta – Erietyiset sijoitusrahastot – Käsitem – Sijoitukset kiinteään omaisuuteen – Erietyisten sijoitusrahastojen hoitaminen – Käsitem – Kiinteän omaisuuden tosiasiallinen hyödyntäminen

Asiassa C-595/13,

jossa on kyse SEUT 267 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyyntöstä, jonka Hoge Raad der Nederlanden (Alankomaiden ylin yleinen tuomioistuin) on esittänyt 1.11.2013 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut unionin tuomioistuimeen 21.11.2013, saadakseen ennakkoratkaisun asiassa

Staatssecretaris van Financiën

vastaa

Fiscale Eenheid X NV cs,

UNIONIN TUOMIOISTUIN (viides jaosto),

toimien kokoonpanossa: neljännen jaoston puheenjohtaja T. von Danwitz, joka hoitaa viidennen jaoston puheenjohtajan tehtäviä, sekä tuomarit D. Šváby, A. Rosas (esittelevä tuomari), E. Juhász ja C. Vajda,

julkisasiamies: J. Kokott,

kirjaaja: johtava hallintovirkamies M. Ferreira,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 4.3.2015 pidetyssä istunnossa esitetyn,

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

- Fiscale Eenheid X NV cs, edustajinaan advocaat T. Scheer, adviseur K. Bruins ja adviseur M. Morawski,
- Alankomaiden hallitus, asiamiehinään M. Bulterman, B. Koopman ja H. Stergiou,
- Ruotsin hallitus, asiamiehinään A. Falk, C. Meyer-Seitz, U. Persson, E. Karlsson, L. Swedenborg ja C. Hagerman,
- Yhdistyneen kuningaskunnan hallitus, asiamiehenään L. Christie, avustajanaan barrister R. Hill,
- Euroopan komissio, asiamiehinään W. Roels ja C. Soulay,

kuultuaan julkisasiamiehen 20.5.2015 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

1 Ennakkoratkaisupyyntö koskee jäsenvaltioiden liikevaihtoverolainsäädännön yhdenmukaistamisesta – yhteinen arvonlisäverojärjestelmä: yhdenmukainen määräytymisperuste – 17.5.1977 annetun kuudennen neuvoston direktiivin 77/388/ETY (EUVL L 145, s. 1), sellaisena kuin se on muutettuna 16.12.1991 annetulla neuvoston direktiivillä 91/680/ETY (EYVL L 376, s. 1; jäljempänä kuudes direktiivi), 13 artiklan B kohdan d alakohdan 6 alakohdan tulkintaa.

2 Tämä pyyntö on esitetty asiassa, jossa asianosaisina ovat Staatssecretaris van Financiën (valtiovarainministeriön valtiosihteeri) ja Fiscale Eenheid X NV cs (jäljempänä X) ja joka koskee jälkiverotuspäätöksellä X:n maksettavaksi määrättyä arvonlisäveroa vuodelta 1996.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Unionin oikeus

Arvonlisäverolainsäädäntö

3 Kuudennen direktiivin 2 artiklan 1 alakohdan mukaan arvonlisäveroa on kannettava muun muassa ”verovelvollisen tässä ominaisuudessaan maan alueella suorittamasta vastikkeellisesta – palvelujen suorituksesta”.

4 Kuudennen direktiivin 4 artiklan 4 kohdan toisen alakohdan mukaan ”jäsenvaltio voi käsitellä yhtenä verovelvollisena sellaisia maan alueelle sijoittautuneita henkilöitä, jotka ovat oikeudellisesti itsenäisiä mutta joilla on läheiset rahoitukselliset, taloudelliset ja hallinnolliset suhteet toisiinsa”.

5 Kuudennen direktiivin 13 artiklan B kohdan d alakohdan 6 alakohdassa säädetään seuraavaa:

”Jäsenvaltioiden on vapautettava verosta jäljempänä luetellut liiketoimet edellytyksillä, joita ne asettavat vapautusten oikeaksi ja selkeäksi soveltamiseksi sekä veropetosten, veron kiertämisen ja muiden väärinkäytösten estämiseksi, edellä sanotun kuitenkin rajoittamatta yhteisön muiden säännösten soveltamista:

– –

d) seuraavat liiketoimet:

– –

6. jäsenvaltioiden määrittelemien erityisten sijoitusrahastojen hallinta [oikeammin: hallinnointi tai hoitaminen].”

6 Kuudennen direktiivin 13 artiklan B kohdan d alakohdan 6 alakohta on muotoiltu olennaisilta osin täysin samalla tavalla kuin yhteisestä arvonlisäverojärjestelmästä 28.11.2006 annetun neuvoston direktiivin 2006/112/EY (EUVL L 347, s. 1), jolla kuudes direktiivi kumottiin ja korvattiin 1.1.2007 alkaen, 135 artiklan 1 kohdan g alakohta.

Sijoitusten valvontaa koskeva lainsäädäntö

7 Arvopapereihin kohdistuvaa yhteistä sijoitustoimintaa harjoittavia yrityksiä (yhteissijoitusyritykset) koskevien lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten

yhteensovittamisesta 20.12.1985 annetun neuvoston direktiivin 85/611/ETY (EYVL L 375, s. 3; jäljempänä yhteissijoitusyrityksistä annettu direktiivi) johdanto-osan ensimmäisessä ja toisessa perustelukappaleessa todetaan, että

”yhteistä sijoitustoimintaa harjoittavia yrityksiä koskevassa jäsenvaltioiden lainsäädännössä on huomattavia jäsenvaltioiden välisiä eroja, erityisesti siltä osin kuin ne koskevat näiden yritysten velvoitteita ja valvontaa; nämä erot vääristävät näiden yritysten välisen kilpailun edellytyksiä, eivätkä ne takaa tasavertaista suojaa osuudenhaltijoille;

yhteistä sijoitustoimintaa harjoittavia yrityksiä koskevat kansalliset lait olisi sovitettava yhteen, jotta voitaisiin lähentää näiden yritysten välisen kilpailun edellytyksiä yhteisön tasolla ja taata samalla tehokkaampi ja yhdenmukaisempi suoja osuudenhaltijoille; tällainen yhteensovittaminen helpottaa yhdessä jäsenvaltiossa sijaitsevan yhteistä sijoitustoimintaa harjoittavan yrityksen mahdollisuuksia pitää osuuksiaan kaupan toisissa jäsenvaltioissa”.

8 Yhteissijoitusyrityksistä annetun direktiivin soveltamisala määritellään sen johdanto-osan kuudennessa perustelukappaleessa seuraavasti:

”Jäsenvaltioiden lakien yhteensovittaminen olisi aluksi rajoitettava koskemaan sellaisia muita kuin suljettuja yhteistä sijoitustoimintaa harjoittavia yrityksiä, jotka edistävät osuuksiensa myyntiä yleisölle yhteisössä ja joiden ainoa tarkoitus on sijoittaminen arvopapereihin – –; muiden kuin tässä direktiivissä tarkoitettujen yhteistä sijoitustoimintaa harjoittavien yritysten sääntely aiheuttaa monenlaisia ongelmia, jotka on ratkaistava muiden säännösten avulla, ja tällaisia yrityksiä koskeva yhteensovittaminen on toteutettava myöhemmin – –”

9 Yhteissijoitusyrityksistä annetun direktiivin, sellaisena kuin se on muutettuna 21.1.2002 annetulla Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivillä 2001/108/EY (EUVL L 41, s. 35), joka ei ole sovellettavissa pääasian tosiseikkojen tapahtuma-aikaan, 1 artiklan 1 ja 2 kohdassa säädetään seuraavaa:

”1. Jäsenvaltioiden on sovellettava tätä direktiiviä niihin arvopapereihin kohdistuvaa yhteistä sijoitustoimintaa harjoittaviin yrityksiin, jäljempänä ”yhteissijoitusyritys”, jotka sijaitsevat niiden alueella.

2. Yhteissijoitusyrityksellä tarkoitetaan tässä direktiivissä, jollei 2 artiklasta muuta johdu, yrity[ksi]ä:

– joiden ainoana tarkoituksena on yleisöltä hankittujen varojen yhteinen sijoittaminen 19 artiklan 1 kohdassa mainittuihin siirtokelpoisiin arvopapereihin ja/tai muuhun helposti rahaksi muutettavaan rahoitusomaisuuteen ja jotka toimivat riskin hajauttamisen periaatteella, ja

– joiden osuudet on haltijan vaatimuksesta ostettava takaisin tai lunastettava suoraan tai välillisesti näiden yritysten varoilla. Yhteissijoitusyrityksen toimenpide, jonka tarkoituksena on varmistaa, ettei sen osuuksien pörssi-arvo poikkea merkittävästi niiden nettoarvosta, rinnastetaan takaisinostoon tai lunastukseen.”

10 Yhteissijoitusyrityksistä annetun direktiivin, sellaisena kuin se on muutettuna 21.1.2002 annetulla Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivillä 2001/107/EY, joka ei ole sovellettavissa pääasian tosiseikkojen tapahtuma-aikaan, 5 artiklan 2 kohdan toisessa alakohdassa säädetään, että direktiiviä sovellettaessa sijoitusrahastojen ja sijoitusyhtiöiden hoitamiseen kuuluvat myös liitteessä II luetellut tehtävät, mutta luettelo ei ole tyhjentävä.

11 Kyseisessä liitteessä II mainitaan seuraavat ”yhteiseen salkunhoitoon kuuluvat tehtävät”:

”– Salkunhoito

– Hallinnoiminen:

- a) lakisääteiset ja rahastonhoitoon liittyvät kirjanpitolpalvelut;
- b) asiakastiedustelut;
- c) arvonmääritys ja hinnoittelu (veroilmoitukset mukaan luettuna);
- d) säännösten noudattamisen seuranta;
- e) osuudenhaltijarekisterin ylläpito;
- f) tulojen jakaminen;
- g) osuuksien liikkeeseenlasku ja lunastaminen;
- h) sopimusten selvitystoiminta (osuustodistusten toimitus mukaan luettuna);
- i) tietojen kirjaaminen.

– Markkinointi.”

12 Sijoitusten valvontaa vahvistettiin vaihtoehtoisten sijoitusrahastojen hoitajista ja direktiivin 2003/41/EY ja 2009/65/EY sekä asetuksen (EY) N:o 1060/2009 ja (EU) N:o 1095/2010 muuttamisesta 8.6.2011 annetulla Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivillä 2011/61/EU (EUVL L 174, s. 1), joka ei kuitenkaan ole sovellettavissa pääasian tosiseikkoihin. Tämän direktiivin johdanto-osan 34 ja 58 perustelukappaleen mukaan sitä sovelletaan myös kiinteistörahastoihin.

Alankomaiden lainsäädäntö

13 Vuoden 1968 liikevaihtoverolain (Wet op de Omzetbelasting 1968), sellaisena kuin se oli voimassa pääasian tosiseikkojen tapahtumahetkellä (jäljempänä liikevaihtoverolaki), 7 §:n 4 momentin mukaan ”valtion verotuksesta annetussa yleislaissa (Algemene wet inzake rijksbelastingen) tarkoitetut, tässä pykälässä elinkeinonharjoittajiksi katsottavat luonnolliset henkilöt ja yhteisöt, jotka asuvat tai ovat sijoittautuneet Alankomaihin tai joilla on siellä kiinteä toimipaikka ja joiden väliset rahoitukselliset, taloudelliset ja organisatoriset siteet ovat sellaiset, että niitä on pidettävä yhtenä yksikkönä, katsotaan yhden tai useamman tällaisen henkilön tai yhteisön hakemuksesta verotarkastajan päätöksellä, johon voidaan hakea muutosta, yhdeksi elinkeinonharjoittajaksi sitä kuukautta seuraavan kuukauden ensimmäisestä päivästä, jona verotarkastajan päätös annettiin. Verotuksellisen yksikön muodostamista, muuttamista tai sen lakkaamista koskevista yksityiskohtaisista säännöksistä voidaan määrätä ministeriön päätöksellä”.

14 Liikevaihtoverolain 11 §:n 1 momentin i kohdan 3 alakohdassa säädetään, että sijoitusrahastojen ja sijoitusyhtiöiden yhteissijoitustoimintaa varten keräämien varojen hoitaminen on vapautettu liikevaihtoverosta.

Pääasia ja ennakkoratkaisukysymykset

15 X on liikevaihtoverolain 7 §:n 4 momentissa tarkoitettu yksi verotusyksikkö eli kuudennen

direktiivin 4 artiklan 4 kohdan toisessa alakohdassa tarkoitettu verovelvollinen.

16 A Beheer NV (jäljempänä A) on osa tätä verotusyksikköä.

17 A teki vuonna 1996 kolmen Alankomaihin sijoittautuneen yhtiön kanssa sopimuksen erilaisten palvelujen suorittamisesta. Nämä yhtiöt eivät kuulu X:ään, vaan joukko eläkerahastoja on perustanut ne. Yhtiöt laskivat perustamisensa jälkeen liikkeelle omistussuosuuksia ja osuustodistuksia, jotka luovutettiin kolmansille. Niiden toimialana on omistussuosuuksien tai osuustodistusten haltijoiden hankkiminen, kiinteistöjen ostaminen ja myyminen sekä kiinteän omaisuuden hyödyntäminen. Niillä ei ole lainkaan henkilöstöä. Osakkaat edellyttävät osuutta yhtiöiden tuloksesta maksettavina osinkoina.

18 Tehdyistä sopimuksista käy ilmi, että A on huolehtinut näiden yhtiöiden lukuun seuraavista tehtävistä vastiketta vastaan:

- a) kaikki A:lle sillä perusteella kuuluvat tehtävät, että se on toimeksiantajan sääntömääräinen toimitusjohtaja
- b) kaikki toimeksiantajalle lain, yhtiön perustamisasiakirjojen, yhtiöjärjestyksen ja hallituksen päätösten perusteella kuuluvat toimeenpanoluonteiset tehtävät
- c) toimeksiantajan omaisuuden hoitaminen siten kuin se on kuvattu sopimuksen liitteessä I
- d) laskentatoimi, (automaattinen) tietojenkäsittely ja sisäinen tilintarkastus
- e) toimeksiantajan omaisuudesta määrittäminen, mukaan lukien kiinteistöjen hankkiminen ja myyminen ja
- f) osuudenomistajien ja osuustodistusten haltijoiden hankkiminen.

19 Edellä c kohdassa mainitussa liitteessä I todetaan seuraavaa:

”Omaisuuden hoitamiseen – – kuuluvat seuraavat palvelut:

A. Kiinteistönhoitopalvelut:

- 1. kiinteistön ja sen käytön valvonta sekä tämän edellyttämä yhteydenpito vuokralaisiin
- 2. kiinteistönvälityspalvelujen hankkiminen toimeksiantajan lukuun tilojen vapautuessa, vuokralaisten laadun arviointi
- 3. vapautuvia tiloja ja niiden kuntoa koskevat tarkastukset
- 4. vuokrien perintä – – ja saatavien hoito, vuokratukiasioiden käsittely
- 5. peruskorjauksia koskevien kustannusarvioiden laatiminen, peruskorjausten toteuttaminen ja niiden tekninen arviointi ja valvonta – –
- 6. tavanomainen kunnossapito ja sen valvonta
- 7. liitännäiset tavaroiden ja palvelujen toimitukset, niiden laadunvalvonta ja laskutus vuokralaisilta
- 8. edellisiin kohtiin liittyvä hallinnollinen käsittely

9. päivittäiset lakiasiat, vuokrankorotusten toimeenpano ja vuokrasopimusten jatkaminen

— —”

20 A huolehti itse – tai kolmas sen lukuun ja sen vastuulla – sille pääasiassa kyseessä olevilla sopimuksilla osoitetuista tehtävistä. Sille maksettiin näiden tehtävien hoitamisesta kustakin yhtiöstä korvaus, joka oli vahvistettu 8 prosentiksi kunkin yhtiön omaisuuteen kuuluvien kiinteistöjen teoreettisesta vuosivuokrasta.

21 X ei tilittänyt arvonlisäveroa näiltä kolmelta kiinteistöyhtiöltä saamistaan korvauksista, koska se katsoi, että palveluihin, jotka se oli itse tai jotka kolmas oli sen vastuulla suorittanut, sovellettiin liikevaihtoverolain 11 §:n 1 momentin i kohdan 3 alakohdassa säädettyä vapautusta.

22 Valtion verotarkastaja katsoi kuitenkin, että vapautusta voitiin soveltaa ainoastaan kyseessä olevien kiinteistönhoitosopimusten e ja f kohdassa mainittuihin tehtäviin eli kiinteistöjen hankintaan ja myyntiin sekä osuudenhaltijoiden tai osuustodistusten haltijoiden hankkimiseen. Se antoi tällä perusteella X:lle liikevaihtoveron jälkiverotuspäätöksen ajanjaksolta 1.1.–31.1.1996.

23 Jälkiverotuspäätökseen kohdistetun muutoksenhaun johdosta verotarkastaja alensi määrätyn jälkiveron määrää mutta vahvisti, että osaan A:n suorittamista palveluista ei voitu soveltaa vapautusta. X katsoi alennuksen liian pieneksi ja valitti verotarkastajan päätöksestä Rechtbank Bredaan (Bredan alioikeus). Mainittu alioikeus totesi valituksen perustelluksi, kumosi jälkiverotuspäätöksen ja myönsi suuremman alennuksen.

24 Verotarkastaja valitti mainitusta tuomiosta Gerechtshof te ?s Hertogenboschiin (Hertogenboschin ylioikeus), joka vahvisti alioikeudessa annetun ratkaisun.

25 Valtiovarainministeriön valtiosihteeri teki valitusasteen tuomiosta kassaatiovalituksen Hoge Raad der Nederlandeniin (Alankomaiden ylin yleinen tuomioistuin), jossa julkisasiamies esitti kassaatiovalituksen toteamista perusteettomaksi.

26 Mainittu ylin tuomioistuin pohtii sitä, onko pääasiassa kyseessä olevien kaltaisia yhtiöitä, joissa pääomaa on koonnut joukko sijoittajia ostaakseen, omistaakseen, hoitaakseen ja myydäkseen kiinteää omaisuutta tarkoituksenaan saada tästä voittoa, joka jaetaan osuudenhaltijoille osinkoina ja josta nämä hyötyvät myös omistususuutensa arvonnousun ansiosta, pidettävä kuudennen direktiivin 13 artiklan B kohdan d alakohdan 6 alakohdassa tarkoitettuina erityisinä sijoitusrahastoina. Se pohtii lisäksi sitä, voiko mainitun säännöksen soveltamisen esteeksi muodostua se, että varat sijoitetaan kiinteään omaisuuteen.

27 Siltä varalta, että kyseessä olevat yhtiöt voitaisiin katsoa kuudennen direktiivin 13 artiklan B kohdan d alakohdan 6 alakohdassa tarkoitetuiksi erityisiksi sijoitusrahastoiksi, mainittu ylin tuomioistuin pohtii, onko kiinteän omaisuuden tosiasiallinen hyödyntäminen, joka sisältää kaikki kiinteistöjen vuokraamiseen ja kunnossapitoon liittyvät toimet, jotka nämä yhtiöt ovat ulkoistaneet kolmannelle, tässä tapauksessa A:lle, mainitussa säännöksessä tarkoitettua sijoitusrahaston ”hallintaa” eli hoitamista.

28 Hoge Raad der Nederlanden (Alankomaiden ylin yleinen tuomioistuin) on tässä tilanteessa päättänyt lykätä asian käsittelyä ja esittää unionin tuomioistuimelle seuraavat ennakkoratkaisukysymykset:

”1) Onko kuudennen direktiivin 13 artiklan B kohdan d alakohdan 6 alakohtaa tulkittava siten, että yhtiötä, jonka useampi kuin yksi sijoittaja on perustanut pelkästään pääoman sijoittamiseksi kiinteään omaisuuteen, voidaan pitää kyseisessä säännöksessä tarkoitettuna erityisenä

sijoitusrahastona?

2) Jos ensimmäiseen kysymykseen vastataan myöntävästi, onko kuudennen direktiivin 13 artiklan B kohdan d alakohdan 6 alakohtaa tulkittava siten, että siinä tarkoitettuun hoitamisen käsitteeseen on luettava myös yhtiön kolmannelle ulkoistama yhtiön kiinteän omaisuuden tosiasiallinen hyödyntäminen?”

Ennakkoratkaisukysymysten tarkastelu

Ensimmäinen, erityisten sijoitusrahastojen käsitettä koskeva kysymys

29 Kuten ennakkoratkaisupyyntöstä käy ilmi, ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin kysyy itse asiassa sitä, onko kuudennen direktiivin 13 artiklan B kohdan d alakohdan 6 alakohtaa tulkittava siten, että pääasiassa kyseessä olevien kaltaisia yhtiöitä, joissa pääomaa on koonnut joukko sijoittajia ostaakseen, omistaakseen, hoitaakseen ja myydäkseen kiinteää omaisuutta tarkoituksenaan saada tästä voittoa, joka jaetaan osuudenhaltijoille osinkoina ja josta nämä hyötyvät myös omistusosuutensa arvonnousun ansiosta, voidaan pitää mainitussa säännöksessä tarkoitettuina erityisinä sijoitusrahastoina.

30 Heti alkuun on huomautettava, että vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan on niin, että vaikka muun muassa ne vapautukset, joista säädetään kuudennen direktiivin 13 artiklan B kohdan d alakohdan 6 alakohdassa, ovat unionin oikeuden itsenäisiä käsitteitä, joille on lähtökohtaisesti annettava yhteinen määritelmä, jonka tarkoituksena on välttää eroavaisuudet arvonlisäverojärjestelmän soveltamisessa eri jäsenvaltioissa, jotta jäsenvaltiot eivät voisi muuttaa niiden sisältöä, näin ei kuitenkaan ole silloin, kun unionin lainsäätäjä on jättänyt jonkin vapautuksen tiettyjen termien määrittelemisen jäsenvaltioiden tehtäväksi (ks. vastaavasti tuomio *Abbey National*, C-169/04, EU:C:2006:289, 38 ja 39 kohta; tuomio *JP Morgan Fleming Claverhouse Investment Trust ja The Association of Investment Trust Companies*, C-363/05, EU:C:2007:391, 19 ja 20 kohta; tuomio *Wheels Common Investment Fund Trustees ym.*, C-424/11, EU:C:2013:144, 16 kohta ja tuomio *ATP PensionService*, C-464/12, EU:C:2014:139, 40 kohta).

31 Kuudennen direktiivin 13 artiklan B kohdan d alakohdan 6 alakohdan mukaan jäsenvaltioilla on valta määritellä käsite ”erityiset sijoitusrahastot” (ks. tuomio *Wheels Common Investment Fund Trustees ym.*, C-424/11, EU:C:2013:144, 16 kohta ja tuomio *ATP PensionService*, C-464/12, EU:C:2014:139, 40 kohta).

32 Tätä jäsenvaltioille annettua määrittelyvaltaa rajoittaa kuitenkin kielto puuttua unionin lainsäätäjän vapautuksen muotoilussa käyttämiin termeihin itseensä. Jäsenvaltio ei voi esimerkiksi ”erityinen sijoitusrahasto” -termiin itseensä puuttumatta valita erityisistä sijoitusrahastoista niitä, joihin vapautusta sovelletaan, ja niitä, joihin sitä ei sovelleta. Mainitulla säännöksellä jäsenvaltiolle annetaan siis ainoastaan toimivalta määritellä kansallisessa oikeudessaan rahastot, jotka kuuluvat käsitteen ”erityiset sijoitusrahastot” alaan (ks. vastaavasti tuomio *JP Morgan Fleming Claverhouse Investment Trust ja The Association of Investment Trust Companies*, C-363/05, EU:C:2007:391, 41–43 kohta; tuomio *Wheels Common Investment Fund Trustees ym.*, C-424/11, EU:C:2013:144, 17 kohta ja tuomio *ATP PensionService*, C-464/12, EU:C:2014:139, 41 kohta).

33 Jäsenvaltioille myönnettyä erityisen sijoitusrahaston käsitteen määrittelyvaltaa käytettäessä on lisäksi noudatettava kuudennen direktiivin tavoitteita sekä yhteiseen arvonlisäverojärjestelmään kuuluvaa verotuksen neutraalisuuden periaatetta (ks. vastaavasti tuomio *JP Morgan Fleming Claverhouse Investment Trust ja The Association of Investment Trust Companies*, C-363/05, EU:C:2007:391, 22 ja 43 kohta; tuomio *Wheels Common Investment Fund Trustees ym.*, C-424/11, EU:C:2013:144, 18 kohta ja tuomio *ATP PensionService*, C-464/12, EU:C:2014:139,

42 kohta).

34 Tässä yhteydessä on mainittava siitä, että erityisten sijoitusrahastojen hoitamiseen liittyvien liiketoimien verosta vapauttamisen tavoitteena on muun muassa helpottaa sijoittajien sijoitusyritysten avulla harjoittamaa arvopaperisijoittamista poistamalla arvonnlisäverosta aiheutuvat kustannukset ja varmistamalla näin, että yhteinen arvonnlisäverojärjestelmä on neutraali tilanteissa, joissa on valittava, tehdäänkö sijoitus arvopapereihin suoraan sijoituksena vai yhteissijoitusyrityksen välityksellä (ks. tuomio JP Morgan Fleming Claverhouse Investment Trust ja The Association of Investment Trust Companies, C?363/05, EU:C:2007:391, 45 kohta; tuomio Wheels Common Investment Fund Trustees ym., C?424/11, EU:C:2013:144, 19 kohta ja tuomio ATP PensionService, C?464/12, EU:C:2014:139, 43 kohta).

35 Kuudennen direktiivin soveltaminen edellyttää siis, että selvitetään, voidaanko ominaispiirteiltään pääasiassa kyseessä olevien kaltaisia yhtiöitä, jotka joukko sijoittajia on perustanut yksinomaan sijoittaakseen kokoamansa pääoman kiinteään omaisuuteen, pitää kuudennen direktiivin 13 artiklan B kohdan d alakohdan 6 alakohdassa tarkoitettuina erityisinä sijoitusrahastoina.

36 On muistettava, että rahastot, jotka ovat yhteissijoitusyrityksistä annetussa direktiivissä tarkoitettuja yhteistä sijoitustoimintaa harjoittavia yrityksiä, ovat erityisiä sijoitusrahastoja (ks. vastaavasti mm. tuomio Deutsche Bank, C?44/11, EU:C:2012:484, 32 kohta; tuomio Wheels Common Investment Fund Trustees ym., C-424/11, EU:C:2013:144, 23 kohta ja tuomio ATP PensionService, C-464/12, EU:C:2014:139, 46 kohta). Niin kuin mainitun direktiivin 1 artiklan 2 kohdasta käy ilmi, yhteissijoitusyritykset ovat yrityksiä, joiden ainoana tarkoituksena on yleisöltä hankittujen varojen yhteinen sijoittaminen arvopapereihin ja jotka toimivat riskin hajauttamisen periaatteella ja joiden osuudet on haltijan vaatimuksesta ostettava takaisin tai lunastettava suoraan tai välillisesti näiden yritysten varoilla.

37 Erityisinä sijoitusrahastoina on lisäksi pidettävä rahastoja, jotka eivät ole yhteissijoitusyrityksistä annetussa direktiivissä tarkoitettuja yhteistä sijoitustoimintaa harjoittavia yrityksiä mutta joilla on samat ominaispiirteet kuin näillä yrityksillä ja jotka suorittavat siis samoja liiketoimia tai jotka ovat ainakin piirteiltään siinä määrin samankaltaisia, että niiden voidaan katsoa kilpailevan mainittujen yritysten kanssa (ks. vastaavasti tuomio Abbey National, C?169/04, EU:C:2006:289, 53–56 kohta; tuomio JP Morgan Fleming Claverhouse Investment Trust ja The Association of Investment Trust Companies, C?363/05, EU:C:2007:391, 48–51 kohta; tuomio Wheels Common Investment Fund Trustees ym., C?424/11, EU:C:2013:144, 24 kohta ja tuomio ATP PensionService, C?464/12, EU:C:2014:139, 47 kohta).

38 Todettakoon kuitenkin, ettei pääasiassa kyseessä olevien kaltaisia yhtiöitä, jotka joukko sijoittajia on perustanut yksinomaan sijoittaakseen kokoamansa pääoman kiinteään omaisuuteen, voida pitää yhteissijoitusyrityksistä annetussa direktiivissä tarkoitettuina yhteistä sijoitustoimintaa harjoittavina yrityksinä. Näin on siksi, että ainoastaan kiinteästä omaisuudesta muodostuva sijoitus ei kuulu yhteissijoitusyrityksistä annetun direktiivin soveltamisalaan, sillä sitä sovelletaan sen 1 artiklan 1 ja 2 kohdan mukaan ainoastaan arvopaperisijoituksiin.

39 Jotta pääasiassa kyseessä olevien kaltaisia yhtiöitä voitaisiin pitää kuudennen direktiivin 13 artiklan B kohdan d alakohdan 6 alakohdassa tarkoitettuna vapautuksen alaan kuuluvina erityisinä sijoitusrahastoina, niiden pitäisi siis olla ominaispiirteiltään samanlaisia kuin yhteissijoitusyrityksistä annetussa direktiivissä määritellyt yhteistä sijoitustoimintaa harjoittavat yritykset ja suorittaa samanlaisia liiketoimia tai olla ainakin piirteiltään siinä määrin samankaltaisia, että niiden voidaan katsoa kilpailevan mainittujen yritysten kanssa.

40 Tämän osalta on aluksi tuotava esiin, kuten julkisasiamies on ratkaisuehdotuksensa 22–29

kohdassa todennut, että kuudennen direktiivin 13 artiklan B kohdan d alakohdan 6 alakohtaa sovelletaan sijoitusyrityksiin, jotka ovat valtion erityisen valvonnan alaisia.

41 Unionin tuomioistuin on useita kertoja huomauttanut tulkittessaan erityisten sijoitusrahastojen hoitamisen verovapautusta mainitun säännöksen kannalta, että arvonlisäverosäännösten yhteensovittaminen on tapahtunut ennen sijoitusyritysten toimilupia ja valvontaa koskevan lainsäädännön ja erityisesti yhteissijoitusyrityksistä annetun direktiivin antamista (tuomio Abbey National, C-169/04, EU:C:2006:289, 55 kohta ja tuomio JP Morgan Fleming Claverhouse Investment Trust ja The Association of Investment Trust Companies, C-363/05, EU:C:2007:391, 32 kohta).

42 Kuten julkisasiamies on ratkaisuehdotuksensa 21 kohdassa todennut, jäsenvaltiot ovat alun perin määritelleet sijoitusrahastoiksi kansallisen lainsäädännön alaan kuuluvat rahastot, jotka ovat näin ollen lupa- ja valvontasääntöjen alaisia eli joilta edellytetään viranomaisten toimilupaa ja joita valvotaan erityisesti sijoittajien suojaamistarkoituksessa. Viittaus jäsenvaltioiden kansalliseen lainsäädäntöön erityisen sijoitusrahaston käsitteen määrittelyä varten on näin mahdollistanut sen, että ainoastaan valtion erityisen valvonnan alaisiin sijoituksiin sovelletaan kuudennen direktiivin 13 artiklan B kohdan d alakohdan 6 kohdassa tarkoitettua vapautusta.

43 Yhteissijoitusyrityksistä annetun direktiivin johdanto-osan ensimmäisen ja toisen perustelukappaleen mukaan yhteistä sijoitustoimintaa harjoittavia yrityksiä koskevissa jäsenvaltioiden lainsäädännöissä olevien, erityisesti näiden yritysten velvoitteita ja valvontaa koskevien erojen vuoksi unionin lainsäätäjä on halunnut yhteensovittaa lainsäädännöt lähentääkseen unionin tasolla näiden yritysten välisen kilpailun edellytyksiä, taatakseen osuudenhaltijoille tehokkaamman ja yhdenmukaisemman suojan sekä helpottaakseen jossakin jäsenvaltiossa sijaitsevien yhteistä sijoitustoimintaa harjoittavien yritysten mahdollisuuksia pitää osuuksiaan kaupan muissa jäsenvaltioissa.

44 Yhteissijoitusyrityksistä annetussa direktiivissä on näin säädetty jäsenvaltioissa yhteistä sijoitustoimintaa harjoittavia yrityksiä koskevasta yhteisistä vähimmäissäännöistä niitä koskevien toimilupien, niiden rakenteen, toiminnan ja sellaisten tietojen osalta, jotka niiden on julkistettava.

45 Näillä yhteissijoitusyrityksistä annetulla direktiivillä unionissa ensi kertaa käyttöön otetuilla sijoitusrahastojen valvontaa koskevilla säännöksillä on rajoitettu jäsenvaltioilla olevaa valtaa määritellä haluamallaan tavalla kuudennen direktiivin 13 artiklan B kohdan d alakohdan 6 alakohdassa tarkoitetut erityiset sijoitusrahastot.

46 Sijoitusten valvontaa koskevan lainsäädännön yhteensovittaminen unionin tasolla on näin sijoittunut jäsenvaltioiden määrittelyvallan yläpuolelle. Kuudennen direktiivin 13 artiklan B kohdan d alakohdan 6 alakohdassa käytetyn erityisen sijoitusrahaston käsitteen sisältöön vaikuttavat siis sekä unionin oikeus että kansallinen oikeus.

47 Unionin tuomioistuin on katsonut, että mainitussa säännöksessä tarkoitetun vapautuksen alaan kuuluviksi erityisiksi sijoitusrahastoiksi on katsottava sekä yhteissijoitusyrityksistä annetun direktiivin soveltamisalaan kuuluvat ja sen nojalla valtion erityisen valvonnan alaiset sijoitukset että rahastot, jotka ovat ominaispiirteiltään aivan direktiivissä tarkoitettujen yhteissijoitustoimintaa harjoittavien yritysten kaltaisia – vaikka niitä ei tällaisina pidettäisikään – ja jotka suorittavat samoja liiketoimia tai jotka ovat ainakin piirteiltään siinä määrin samankaltaisia, että niiden voidaan katsoa kilpailevan mainittujen yritysten kanssa (tuomio Wheels Common Investment Fund Trustees ym., C-424/11, EU:C:2013:144, 23 ja 24 kohta ja tuomio ATP PensionService, C-464/12, EU:C:2014:139, 46 ja 47 kohta).

48 Kuten julkisasiamies on ratkaisuehdotuksensa 27 kohdassa todennut, vain valtion erityisen

valvonnan alaiset sijoitukset voivat olla samojen kilpailuedellytysten alaisia ja kohdistaa toimintansa samaan ryhmään kuuluville sijoittajille. Tällaisiin toisentyypisiin sijoitusrahastoihin voidaan siis lähtökohtaisesti soveltaa kuudennen direktiivin 13 artiklan B kohdan d alakohdan 6 alakohdassa tarkoitettua vapautusta, jos jäsenvaltiot säätävät myös niiden osalta erityisestä valtion valvonnasta.

49 Tästä seuraa pääasian tilanteessa, että yksinomaan kiinteästä omaisuudesta muodostuvaa sijoitusta, joka ei kuulu sovellettavassa unionin lainsäädännössä eli yhteissijoitusyrityksistä annetussa direktiivissä säädettyjen valvontasääntöjen alaan vuoden 1996 osalta, voidaan pitää kuudennen direktiivin 13 artiklan B kohdan d alakohdan 6 alakohdassa tarkoitettuna erityisenä sijoitusrahastona vain, jos kansallisessa lainsäädännössä säädetään tällaisen rahaston olevan valtion erityisen valvonnan alainen.

50 Koska ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen toimittamien tietojen perusteella ei voida ratkaista sitä, onko pääasiassa tilanne tämä, sen on itse arvioitava tämä.

51 Siltä varalta, että ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin toteaisi, että ne kolme yhtiötä, joille A on suorittanut palvelujaan, ovat valtion erityisen valvonnan alaisia, on vielä tutkittava, voidaanko näiden yhtiöiden katsoa olevan muilta ominaispiirteiltään sellaisia, että niitä voidaan pitää erityisinä sijoitusrahastoina, jotka voidaan kuudennen direktiivin 13 artiklan B kohdan d alakohdan 6 alakohdan tavoitteen valossa ja verotuksen neutraalisuuden periaatteen perusteella vapauttaa verosta.

52 X ja Euroopan komissio ovat sitä mieltä, että pääasiassa kyseessä olevien yhtiöiden ominaispiirteet vastaavat erityisen sijoitusrahaston ominaispiirteitä, sellaisina kuin ne on unionin oikeuskäytännössä kuvattu. Sijoitusrahasto voidaan niiden mukaan rinnastaa yhteissijoitusyrityksistä annetussa direktiivissä määriteltäviin yhteistä sijoitustoimintaa harjoittaviin yrityksiin, jos henkilöt ovat ostaneet omistusosuuksia mainitusta rahastosta, jos näin tehdyn sijoituksen tuotto riippuu rahaston hoitajan tekemien sijoitusten tuotosta jaksolla, jonka aikana nämä omistavat kyseiset osuudet, ja jos osuudenhaltijoilla on oikeus voittoon tai jos ne kantavat rahaston hoitoon liittyvän riskin (ks. vastaavasti tuomio *Wheels Common Investment Fund Trustees* ym., C-424/11, EU:C:2013:144, 27 kohta). Unionin tuomioistuin on todennut vastaavalla tavalla, että yrityksen eläkekassoja voidaan pitää erityisinä sijoitusrahastoina, jos ne ovat eläkkeensaajien rahoittamia, jos eläkesäästö sijoitetaan riskien hajauttamisen periaatetta noudattaen ja jos sijoittajariskin kantavat vakuutetut (tuomio *ATP PensionService*, C-464/12, EU:C:2014:139, 59 kohta).

53 Tilanne näyttäisi olevan tämä pääasiassa kyseessä olevien yhtiöiden osalta, kun otetaan huomioon ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen esiin tuomat seikat ja unionin tuomioistuimelle toimitettu aineisto.

54 Kyseiset yhtiöt kokoavat eri eläkerahastoista peräisin olevaa pääomaa, ja niiden tarkoituksena on kiinteän omaisuuden ostaminen, omistaminen, hoitaminen ja myynti mahdollisimman suuren voiton saamiseksi. Yhtiöt ovat laskeneet liikkeelle osuustodistuksia, jotka tuottavat haltijoilleen osinkojen muodossa oikeuden suhteelliseen osuuteen yhtiöiden voitosta. Osuustodistusten haltijoilla on lisäksi oikeus kyseisen yhtiön voittoon omistamansa osuuden arvonnousun johdosta. Omistusosuuksien haltijat kantavat riskin sijoituksesta. Sijoittajat, jotka ovat sijoittaneet varojaan jonkin tällaisen yhtiön pääomaan, kantavat riskin, joka liittyy sen keräämien varojen hoitoon. Näiden sijoittajien osinkoina saama voitto riippuu kyseessä olevan yhtiön varojen tuotosta. Pääasiassa kyseessä olevien yhtiöiden pääoma on avoinna sijoittajille, jotka voivat halutessaan luovuttaa osuustodistuksensa kolmansille. Lisäksi uudet sijoittajat voivat merkitä osuuksia ja tuoda uutta pääomaa kyseessä olevaan yhtiöön.

55 Mainittakoon, ettei Ruotsin hallituksen väitettä siitä, ettei kiinteistörahastoon liity riskin hajauttamista, voida hyväksyä.

56 Pääasiassa kyseessä olevien yhtiöiden osalta vaikuttaisi istunnossa esiin tuotujen seikkojen ja unionin tuomioistuimelle toimitetun aineiston perusteella siltä, että koottu varallisuus on sijoitettu riskin hajauttamisen periaatteen mukaisesti. Varat on sijoitettu erityyppisiin kiinteistöihin, asuinkiinteistöihin ja liiketiloihin, minkä lisäksi sijoitukset on suunnattu maantieteellisesti eri alueille.

57 Kuten komissio on todennut, sillä, että tapauksessa on kyse kiinteään omaisuuteen tehdyistä sijoituksista, ei ole merkitystä pääasiassa kyseessä olevien yhtiöiden toiminnan sisällön eli kollektiivisen omaisuudenhoidon kannalta. Kuudennen direktiivin 13 artiklan B kohdan d alakohdan 6 alakohdassa säädetään yleisellä tasolla erityisistä sijoitusrahastoista viittaamatta yhteenkään juuri tietyntyyppiseen sijoitusmuotoon tai tekemättä eroa sen perusteella, minkätyyppiseen varallisuuteen varat on sijoitettu. Mikään ei siis viittaa siihen, että tässä säännöksessä säädettyä vapautusta olisi sovellettava ainoastaan arvopaperisijoituksiin ja että muut sijoitusmuodot olisi jätettävä vapautuksen ulkopuolelle. Näin on siksi, etteivät asiayhteys, johon kuudennen direktiivin 13 artiklan B kohdan d alakohdan 6 alakohta liittyy, säännöksen sanamuoto eikä tavoitekaan viittaa siihen, että unionin lainsäätäjän tarkoituksena olisi ollut rajata mainittu säännös niin, että sitä sovellettaisiin ainoastaan arvopapereihin sijoittaviin yhteistä sijoitustoimintaa harjoittaviin yrityksiin.

58 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin kysyy kuitenkin, voidaanko mainitussa säännöksessä säädetyn vapautuksen tavoite saavuttaa, sellaisena kuin unionin tuomioistuin on sen muotoillut, kun kyse on kiinteästä omaisuudesta, viitaten muun muassa siihen, että tätä vapautusta koskevassa unionin tuomioistuimen oikeuskäytännössä tarkastellaan ainoastaan sijoituksia arvopapereihin.

59 Todettakoon tähän, kuten X on esittänyt, että unionin tuomioistuimen käsiteltäväksi saatettujen oikeudenkäyntiasioiden kohde selittää sen, että sen tämänhetkinen oikeuskäytäntö koskee tilanteita, joissa kollektiivinen varallisuus on sijoitettu arvopapereihin, koska se ei ole tähän mennessä joutunut tarkastelemaan muuhun varallisuuteen tehtyihin sijoituksiin liittyviä tosiseikastoja.

60 Kuten yhteissijoitusyrityksistä annetun direktiivin johdanto-osan kuudes perustelukappale ja sen 24 artikla osoittavat ja niin kuin sen 19 artiklan 1 kohdan e alakohdassa, sellaisena kuin se on muutettuna direktiivillä 2001/108, joka ei ole sovellettavissa tosiseikkojen tapahtuma-aikaan, säädetään, valvontaa koskevan sääntelyn yhteensovittamisen kohteena eivät ole ainoastaan yhteissijoitusyritykset vaan myös muut yhteistä sijoitustoimintaa harjoittavat yritykset (ks. vastaavasti tuomio JP Morgan Fleming Claverhouse Investment Trust ja The Association of Investment Trust Companies, C-363/05, EU:C:2007:391, 32 ja 34 kohta). Arvopaperisijoittaminen on siis vain yksi säännellyn sijoittamisen eri muodoista.

61 Se, että direktiiviä 2011/61, jota voidaan pitää yhtenä edistysaskeleena sijoituksiin sovellettavaa valtion erityistä valvontaa koskevan lainsäädännön yhdenmukaistamisessa unionin tasolla, sovelletaan myös kiinteistörahastoihin, kuten muun muassa sen johdanto-osan 34 perustelukappaleessa todetaan, tukee tällaista tulkintaa.

62 Tällaisessa asiayhteydessä se, ettei pääasiassa kyseessä olevien kaltaisiin kiinteistöyhtiöihin sovellettaisi kuudennen direktiivin 13 artiklan B kohdan d alakohdan 6 alakohdassa tarkoitettua vapautusta sillä perusteella, että omaisuudenhoidon kohteena on kiinteä omaisuus, olisi vastoin verotuksen neutraalisuuden periaatetta.

63 On näet niin, että aina kun sijoitukset, muodostuivatpa ne sitten arvopapereista tai kiinteästä omaisuudesta, ovat samantyyppisen valtion erityisen valvonnan alaisia, vallitsee näiden sijoitusmuotojen välillä välitön kilpailu. Kummassakin tapauksessa sijoittajaa kiinnostaa korko, jonka sijoitukset sille tuottavat. Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan verotuksen neutraalisuuden periaate on esteenä sille, että samankaltaisten ja siis keskenään kilpailevien palvelujen suorittamista kohdellaan arvonlisäverotuksessa eri tavoin (ks. tuomio *Wheels Common Investment Fund Trustees ym.*, C-424/11, EU:C:2013:144, 21 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

64 Ensimmäiseen kysymykseen on näin ollen vastattava, että kuudennen direktiivin 13 artiklan B kohdan d alakohdan 6 alakohtaa on tulkittava siten, että pääasiassa kyseessä olevien kaltaisia yhtiöitä, joissa pääomaa on koonnut joukko sijoittajia, jotka kantavat yhtiöihin kootun varallisuuden hoitoon liittyvän riskin, ostaakseen, omistaakseen, hoitaakseen ja myydäkseen kiinteää omaisuutta tarkoituksenaan saada tästä voittoa, joka jaetaan osuudenhaltijoille osinkoina ja josta nämä hyötyvät myös omistusosuutensa arvonnousun ansiosta, voidaan pitää mainitussa säännöksessä tarkoitettuina erityisinä sijoitusrahastoina sillä edellytyksellä, että asianomainen jäsenvaltio on asettanut nämä yhtiöt valtion erityisen valvonnan alaisuuteen.

Toinen, hoitamisen käsitettä koskeva kysymys

65 Ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen toinen kysymys koskee sitä, onko kuudennen direktiivin 13 artiklan B kohdan d alakohdan 6 alakohtaa tulkittava siten, että säännöksessä käytetyllä hoitamisen käsitteellä tarkoitetaan myös sellaisen kiinteän omaisuuden tosiasiallista hyödyntämistä, jonka erityinen sijoitusrahasto on uskonut kolmannelle.

66 Ennakkoratkaisupyyntöön perusteluista käy ilmi, että kolmannella tarkoitetaan A:ta, joka on ottanut hoidettavakseen pääasiassa kyseessä olevien kolmen yhtiön lukuun kaikki omaisuuden hoitamiseen liittyvät tehtävät, isännöintipalvelut mukaan lukien, ja että kiinteän omaisuuden tosiasialliseen hyödyntämiseen kuuluu muun muassa sen vuokralleanto, voimassa olevien vuokrasuhteiden hoito sekä kiinteistön kunnossapidon ulkoistaminen muille kolmansille ja sen valvonta.

67 On siis ratkaistava kysymys siitä, tarkoitetaanko kuudennen direktiivin 13 artiklan B kohdan d alakohdan 6 alakohdassa käytetyllä hoitamisen käsitteellä yksinomaan kyseessä olevien kiinteistöjen ostamista ja myymistä vai myös tämän kiinteän omaisuuden tosiasiallista hyödyntämistä.

68 On muistettava, että vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan kuudennen direktiivin 13 artiklassa säädettyjen vapautusten kuvaamisessa käytettyjä ilmauksia on tulkittava suppeasti. Niiden tulkinnan on kuitenkin sovittava yhteen vapautuksille asetettujen tavoitteiden kanssa, ja tulkinnassa on noudatettava yhteiseen arvonlisäverojärjestelmään kuuluvan verotuksen neutraalisuuden periaatteen asettamia vaatimuksia. Suppean tulkinnan sääntö ei näin ollen tarkoita sitä, että 13 artiklassa tarkoitettujen vapautusten määrittelemisessä käytettyjä ilmauksia pitäisi tulkita niin, että vapautukset menettäisivät vaikutuksensa (ks. mm. tuomio *Zimmermann*, C-174/11, EU:C:2012:716, 22 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen ja tuomio *Mapfre asistencia ja Mapfre warranty*, C-584/13, EU:C:2015:488, 26 kohta).

69 Kuten oikeuskäytännössä on jo todettu, kuudennen direktiivin 13 artiklan B kohdan d alakohdan 6 alakohdassa käytetty erityisten sijoitusrahastojen hoitamisen käsite on sellainen unionin oikeuden itsenäinen käsite, jonka sisältöä jäsenvaltiot eivät saa muuttaa (tuomio Abbey National, C-169/04, EU:C:2006:289, 43 kohta).

70 Unionin lainsäätäjä ei ole määritellyt kyseistä käsitettä.

71 Unionin tuomioistuin on kuitenkin painottanut sitä, että erityisten sijoitusrahastojen hoitamisen vapautus koskee yhteistä sijoitustoimintaa harjoittavan yrityksen toiminnan tunnusomaisia liiketoimia (tuomio Abbey National, C-169/04, EU:C:2006:289, 63 kohta; tuomio Deutsche Bank, C-44/11, EU:C:2012:484, 31 kohta ja tuomio ATP PensionService, C-464/12, EU:C:2014:139, 65 kohta). Se on todennut erityisesti ulkopuolisen omaisuudenhoitajan suorittamista hoitopalveluista, että näiden liiketoimien on kokonaisuutena arvioiden muodostettava erillinen kokonaisuus ja niiden on oltava tunnusomaisia ja olennaisia osatekijöitä erityisten sijoitusrahastojen hoitamiseksi (tuomio ATP PensionService, C-464/12, EU:C:2014:139, 65 kohta).

72 Salkunhoitoon liittyvien tehtävien lisäksi yhteistä sijoitustoimintaa harjoittaville yrityksille tunnusomaisia tehtäviä ovat myös yhteissijoitusyrityksistä annetun direktiivin liitteessä II otsikon ”Hallinnoiminen” alla mainittujen tehtävien kaltaiset yhteissijoitusyritysten hallintotehtävät sellaisenaan (tuomio ATP PensionService, C-464/12, EU:C:2014:139, 66 kohta).

73 Unionin tuomioistuin on siis katsonut, että sijoitusten hoidon eli hoidettavan varallisuuden valitsemisen ja luovuttamisen lisäksi kuudennen direktiivin 13 artiklan B kohdan d alakohdan 6 alakohdassa tarkoitetun erityisen sijoitusrahaston hoitamisen käsitteen alaan kuuluvat hallinto- ja kirjanpito tehtävät, kuten tuottojen ja rahasto-osuuksien tai osakkeiden hintojen laskenta, varojen arviointi, kirjanpito, tuottojen jakamiseksi tarvittavien ilmoitusten laatiminen, tietojen ja dokumenttien toimittaminen säännöllisin väliajoin julkaistavia tilinpäätöksiä, veroilmoituksia, tilastoja ja arvonlisäveroilmoituksia varten sekä tuottoennusteiden laatiminen (ks. tuomio Abbey National, C-169/04, EU:C:2006:289, 26, 63 ja 64 kohta sekä tuomio ATP PensionService, C-464/12, EU:C:2014:139, 68 kohta).

74 Oikeuskäytännössä on kuitenkin todettu myös, etteivät yhteistä sijoitustoimintaa harjoittavien yritysten säilytysyhteisön tehtävät taikka pelkät materiaaliset tai tekniset palvelut, kuten tietotekniikkajärjestelmän käyttöön antaminen, kuulu kuudennen direktiivin 13 artiklan B kohdan d alakohdan 6 alakohdan soveltamisalaan (tuomio Abbey National, C-169/04, EU:C:2006:289, 65 ja 71 kohta).

75 Huomautuksensa esittäneet hallitukset ovat sitä mieltä, että jos pääasiassa kyseessä olevat kiinteistöyhtiöt on katsottava kuudennen direktiivin 13 artiklan B kohdan d alakohdan 6 alakohdassa tarkoitetuksi erityiseksi sijoitusrahastoksi, tässä säännöksessä tarkoitettu hoitamisen käsite sisältää sijoitusten hoitamisen ja erityisesti niiden omaisuuserien, joista sijoitukset muodostuvat, ostamiseen ja myyntiin liittyvät päätökset ja neuvonnan sekä yhteissijoitusyrityksistä annetun direktiivin liitteessä II olevan otsikon ”Hallinnoiminen” alla yksilöidyt palvelut. Ne katsovat, että tietotekniikkajärjestelmän käyttöön antamisen kaltaiset puhtaasti materiaaliset tai tekniset palvelusuoritukset taikka kiinteän omaisuuden tosiasiallinen hyödyntäminen eivät kuulu käsitteen alaan.

76 X ja komissio väittävät sitä vastoin, että A:n sopimuskumppaneilleen suorittamat, edellä 19 kohdassa kuvatut tehtävät, kuuluvat erityisen sijoitusrahaston hoitamisen alaan. Kaikilla näillä tehtävillä tähdätään sen kiinteän omaisuuden hoitamiseen parhaalla mahdollisella tavalla, josta A:n kolmen sopimuskumppanin pääoma muodostuu, ja pyritään näin kasvattamaan sijoittajien omistusosuuksien arvoa erityisissä sijoitusrahastoissa.

77 Tässä yhteydessä on todettava, että erityisen sijoitusrahaston toiminnalle on tunnusomaista kerätyn pääoman yhteinen sijoittaminen (ks. vastaavasti tuomio GfBk, C-275/11, EU:C:2013:141, 22 ja 24 kohta). Koska tällaisen rahaston varallisuus muodostuu kiinteästä omaisuudesta, sille tunnusomaiseen toimintaan kuuluvat yhtäältä kiinteistöjen valinta, ostaminen ja myynti sekä toisaalta edellä 73 kohdassa mainitut hallinto- ja kirjanpito tehtävät.

78 Kiinteän omaisuuden tosiasiallinen hyödyntäminen ei ole erityisen sijoitusrahaston toiminnalle tunnusomaista, koska kyse on muista kuin kerätyn pääoman yhteiseen sijoittamiseen liittyvistä tehtävistä. Koska kiinteän omaisuuden tosiasiallisella hyödyntämisellä tähdätään sijoitusomaisuuden säilyttämiseen ja kasvattamiseen, sen tavoitetta ei voida pitää tunnusomaisena erityisen sijoitusrahaston toiminnalle vaan kuuluvan erottamattomana osana kaikenlaisuuteen sijoittamiseen.

79 Edellä esitetyn perusteella toiseen kysymykseen on vastattava, että kuudennen direktiivin 13 artiklan B kohdan d alakohdan 6 alakohtaa on tulkittava siten, ettei säännöksessä käytetyllä hoitamisen käsitteellä tarkoiteta erityisen sijoitusrahaston kiinteän omaisuuden tosiasiallista hyödyntämistä.

Oikeudenkäyntikulut

80 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely unionin tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä unionin tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (viides jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

1) **Jäsenvaltioiden liikevaihtoverolainsäädännön yhdenmukaistamisesta – yhteinen arvonlisäverojärjestelmä: yhdenmukainen määräytymisperuste – 17.5.1977 annetun kuudennen neuvoston direktiivin 77/388/ETY, sellaisena kuin se on muutettuna 16.12.1991 annetulla neuvoston direktiivillä 91/680/ETY, 13 artiklan B kohdan d alakohdan 6 alakohtaa on tulkittava siten, että pääasiassa kyseessä olevien kaltaisia yhtiöitä, joissa pääomaa on koonnut joukko sijoittajia, jotka kantavat yhtiöihin kootun varallisuuden hoitoon liittyvän riskin, ostaakseen, omistaakseen, hoitaakseen ja myydäkseen kiinteää omaisuutta tarkoituksenaan saada tästä voittoa, joka jaetaan osuudenhaltijoille osinkoina ja josta nämä hyötyvät myös omistusosuutensa arvonnousun ansiosta, voidaan pitää mainitussa säännöksessä tarkoitettuina erityisinä sijoitusrahastoina sillä edellytyksellä, että asianomainen jäsenvaltio on asettanut nämä yhtiöt valtion erityisen valvonnan alaisuuteen.**

2) **Kuudennen direktiivin 77/388 13 artiklan B kohdan d alakohdan 6 alakohtaa on tulkittava siten, ettei säännöksessä käytetyllä hoitamisen käsitteellä tarkoiteta erityisen sijoitusrahaston kiinteän omaisuuden tosiasiallista hyödyntämistä.**

Allekirjoitukset

* Oikeudenkäyntikieli: hollanti.